

150115 Farg'ona shahri, Al-Farg'oniy 36-uy, Tel/Faks: (73) 244-68-81, E-mail: fergexp@rambler.ru, new-ekspertiza.mc.uz

Holati: Ijobiy

Boshqarma boshlig'i:

Sana:

YIG'MA EKSPERT XULOSASI

Obyekt nomi: Begobod MFY xududidagi TP-398/250 KVAni yukini yengillatish uchun qo'shimcha TP va 10 kVli xamda TP-398/250 KVA, TP-520/160 KVA 0,4 kVli xavo tarmogi qurish	
Buyurtmachi:	FARG'ONA VILOYAT HOKIMLIGI KAPITAL QURILISH SOHASIDA BUYURTMACHI XIZMATI DUK
Bosh loyihachi:	"FARG'ONA ELEKTR TARMOQLARI HUDUDIY KORXONASI " aksiyadorlik jamiyati
Moliyalashtirish manbai:	Davlat byudjed mablag'lari
Bosh pudratchi:	"Farg'ona HETK" AJ
Qurilish turi:	Rekonstruksiya
Murojaat raqami:	060275

1. Loyihalash uchun asos.

- 1.1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 23.09.2024 yildagi PQ-330-sonli qarori.
- 1.2. O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri A.Aripov tomonidan 30.11.2024 yil VM03/24-199-sonli tasdiqlangan majlis bayoni
- 1.3. Xalq deputatlari Farg'ona viloyati kengashining 2025-yil 25-mart kungi VII-7-42-11-0-K/25-sonli qarori
- 1.4. Farg'ona viloyati hokimligi "Kapital qurilish sohasida buyurtmachi xizmati" DUK bosh muhandisi U.Uzakov tomonidan tasdiqlangan, "Farg'ona XETK" texnik direktori E.Ibragimov bilan kelishilgan loyiha topshirig'i.
- 1.5. «Farg'ona azimut projekt» MChJ Farg'ona filiali tomonidan 2025-yilda berilgan obyektning muhandislik-geologiya xulosasi.
- 1.6. Buyurtmachi hamda bosh loyiha tashkiloti o'rtasida 2025 yil «04» aprelda tuzilgan 13-sonli shartnoma.
- 1.7. "Hududiy elektr tarmoqlari" AJ "Farg'ona hududiy elektr tarmoqlari korxonasi" AJning 04.02.2025-yil kungi 307-8 va 310-8 sonli texnik shartlari.

2. Ekspertiza uchun taqdim etilgan materiallar.

- 2.1. Loyiha tarkibiga ko'ra elektron yo'nalishda taqdim qilingan loyiha smeta hujjatlari.

3. Loyiha yechimlarining qisqacha mazmuni.

- 3.1. Umumiy qism va birlamchi ma'lumoti.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 23-sentyabrdagi "Kambag'allikdan Farovonlik Sari" to'g'risidagi PQ-330-sonli qarori ijrosimi ta'minlash bo'yicha, Buvayda tumani, Begobod MFY xududlarida joylashgan, №398-sonli transformator punktlarini yukini yengillatish maqsadida qo'shimcha transformator punktlarini o'rnatishni va №520-sonli transformator punktlarini 0.4 kVlik havo tarmog'ini rekonstruksiya qilish nazarda tutadi.

Ishchi loyihani ishlab chiqish uchun quyidagi birlamchi ma'lumotlar asos qilib olingan:

1. Hududning ayni paytdagi rejasi.
  2. "Farg'ona HETK" AJ tomonidan 307-8 sonli 04.02.2025 yilda 310-8 sonli 04.02.2025 yilda berilgan elektr ta'minoti uchun texnik sharti.
  3. 10 kVli "Baliqchi" uzatmasining bir chiziqli chizmasi.
  2. Elektr ta'minoti manbalari va elektr ta'minoti to'g'risida.
- Ushbu loyiha bo'yicha obyektning elektr ta'minoti bilan taminlash uchun quyidagi ishlarni amalga oshirish zarur:

2.1. 10 kV EUT bo'yicha :

Ob'ektni elektr ta'minoti 35/10 kVli "Sanobod" PS dan chiqqan 10kV li Baliqchi uzatmasining mavjud yaqin tayanchidan CB-110-3,5 rusumli tayanchlarga mahsus travesrlar o'rnatgan holda jami uzunligi L=20 metr bo'lgan AS-35mm² simli XEUT qurilishi loyihalashtirilgan.

2.2. 10/0,4 kV transformator punkti bo'yicha :

Yuklama markaziga KTPs turidagi kuchlanishi 10/0,4 kVli quvvati 160 kVA bo'lgan kuch transformatorli 1(bir) dona komplektidagi transformator punkti qurilishi va bu KTPs qurilmasini PT-43-2 rusumli temir beton ustuniga o'rnatilishi loyihalashtirilgan.

Transformatorni ichki buzilishlar hamda o'tuvchi qisqa tutashuv toklardan himoyalash PKT turidagi saqlagich va TPni past kuchlanishli 0,4 kVli taqsimlash qurilmasiga o'rnatilgan avtomat o'chirgich yordamida amalga oshiriladi. TPni past kuchlanishli tomoniga o'rnatilgan avtomat o'chirgich TPdan chiqqan 380/220Vli tarmoqlarni qisqa tutashuv toklaridan himoyalash vazifasiga ham xizmat qiladi.

2.1. 0,4 kV EUT bo'yicha :

Loyihaviy TPlardan aholi xonadonlari elektr ta'minoti uchun uzunligi L=2000 metr SIP2-3x35+1x50mm², SIP2-3x50+1x70mm², SIP2-3x70+1x54,6mm² simlarda, CB-95-2,0 rusumli temir beton tayanchlarda osib olib borib bajarish loyihalashtirilgan.

3. Kuchlanishni sozlash.

Loyihalashtirilayotgan transformator punktini 35/10 kVli "Sanobod" PSdan chiqqan 10 kVli "Baliqchi" uzatmasiga ulanishi aniqlangan. Markazlashtirilgan holdagi kuchlanishni sozlash iste'molchini zarur me'yorda ishlashini ta'minlaydi. Transformator chulg'amidagi simlarning ko'ndalang kesimini e'tiborga olgan holda antsapfning tanlangan holati, iste'molchining kuchlanishini belgilangan me'yor doirasida o'zgarishini ta'minlaydi.

4. Elektr ta'minoti ishonchliligi.

Loyihalanayotgan ob'ekt uchun berilgan texnik shartga asosan joyida o'tkazilgan o'rganishlar va iste'molchining ma'lumotlariga asoslanib, ushbu obyektning elektr ta'minoti ishonchliligi bo'yicha III toifaga mansub.

5. O'ta kuchlanishdan himoya.

20kVgacha bo'lgan havo elektr uzatish tarmoqlarida "Elektr qurilmalarning tuzilish qoidalari" (PUE)ga asosan atmosfera bilan bog'liq o'ta kuchlanishlar bo'yicha maxsus himoya nazarda tutilmaydi. Transformator punkti himoyasi "ventelg' razryadnik"lar orqali amalga oshiriladi va bu "ventelg' razryadnik"lar TPning komplektiga kiradi.

6. Himoya yerlagichi.

"Elektr qurilmalarning tuzilish qoidalari" (PUE-2011)ga muvofiq 10/0,4 kVli TPning yerlagich "kontur" ishlari vertikal tarzda qoqilgan qoziqlarga va unga gorizontal holatda yotqizilgan, hamda qoziqlarga payvandlangan neytral metall bog'lamasi ko'rinishida amalga oshiriladi.

Erlagich qurilmasining qarshiligi 4 Om dan yuqori bo'lmashligi shart.

Loyihada elektr qurilmalaridan foydalanish davomida elektr xavfsizligi tadbiri-himoya yerlagichlari ko'zda tutilgan. Buning uchun elektr himoya qobig'ining yemirilishi natijasida elektr toki xavfi ostida qolishi mumkin bo'lgan hamma metall qismlari, texnologik qurilmalarining tana (korpus)lari, tarqatish qurilmalari, metall trubalar transformator punkti atrofida maxsus bajarilgan yerlagichga payvandlash yoki maxsus boltlar yordamida ulanadi.

7. 10 kVli EUTning trassasi va konstruktiv bajarilishi.

10 kVli EUT "Elektr qurilmalarning tuzilish qoidalari" (PUE-2011) talablariga muvofiq tarmoqqa tortiladigan simlarni SHF-10 rusumidagi izolyatorlarga ikkilangan (dvoynoe kreplenie) holatda mahkamlanishi shart.

Loyihalanayotgan tarmoqdagi temir-beton tayanchlarni elektr xavfsizligini tahminlash maqsadida "Elektr qurilmalarning tuzilish qoidalari" (PUE-2011) talablariga muvofiq yerlanishi lozim.

4. Loyihalanayotgan obyektning muhandislik ta'minoti.

4.1. Elektron taqdim etilgan albomlarda batafsil ko'rsatilgan.

5. Loyihani kelishilganligi to'g'risida hujjatlar.

5.1. Davlat ekologiya ekspertizasining 11.04.2025 yildagi 01-02/12-2713-sonli xulosasi.

5.2. Nuqson dalolatnomasi.

6. Ekspertiza natijalari.

Ekspertiza natijalariga ko'ra qo'shimcha qiymat solig'i (QQS) bilan **497 698 642** so'm miqdorida taqdim etilgan loyiha qiymati

10 290 520 so'mga kamaytirilib, **487 408 122** so'mni tashkil etadi. Xususan:

Qurilish-montaj ishlari: **326 895 066** so'm

Asbob-uskunalar: **72 434 754** so'm

QQS: **47 919 578** so'm

6.1. Ekspertiza jarayonida mutaxassislarning izohlariga muvofiq loyiha hujjatlariga quyidagi asosiy tuzatishlar va qo'shimchalar kiritildi.

6.2. Ishchi loyiha ekspertiza ko'rigiga buyurtmachining texnologik, ichki muhandislik, energiya tejamkorlik va boshqa yechimlari izoxlarsiz taqdim etilgan.

6.3. Ekspertiza jarayonida mahalliy (lokal) ekspert xulosalarining izoxlariga muvofiq kiritilgan kamchiliklar va tuzatishlar loyihachi tomonidan ko'rib chiqildi va tuzatildi. (Biriktirilgan lokal ekspertiza xulosalaridagi faylda batafsil ko'rsatib o'tilgan).

6.4. Obyektning materiallar va jixozlar qiymati buyurtmachi taqdim etilgan «Fargona hududiy elektr tarmoqlari korxonasi» AJ bosh direktori tasdiqlagan va Fargona viloyati xokimligi «Kapital qurilish sohasida buyurtmachi xizmati DM raxbari kelishilgan 2025 yil 18 martdagi 01-17-B/46 sonli yigilish bayoniga ilova narxlar bayonnomasiga asoslanib ko'rib chiqildi.

Buyurtmachi jami xarajati, ish xaqqi 20 351,31 sum/odamsoat (ijtimoiy sug'urta siz) va pudratchining boshqa xarajatlari 14,88% buyurtmachi xatiga asosan qabul qilindi.

Buyurtmachi tomonidan quydagi obyekt jami bo'lib 497 698,642 ming so'm taqdim etilgan.

Tekshiruv natijasiga ko'ra quydagi ko'rsatkichlar tavsiya etiladi:

Qurilish-montaj ishlari: - 326 895,066 ming so'm

Asbob-uskunalar: - 72 434,754 ming so'm

Qurilish qiymati QQS siz - 399 329,820 ming so'm

QQS 12% - 47 919,578 ming so'm

Qurilish qiymati QQS bilan - 447 249,399 ming so'm

Buyurtmachining xarajatlari - 40 158,723 ming so'm

Jami obyekt qiymati QQS va

buyurtmachi xarajatlari bilan - 487 408,122 ming so'm

Iqtisod qilingan mablag'

- 10 290,520 ming so'm

Kamayish qurilish mashinalarini va mexanizm va ba'zi materiallar qiymati sozlash xisobiga amalga oshirildi.

6.5. Jixozlar qiymati buyurtmachi kompetensiyasiga kiradi.

6.6. Import qilingan uskunalar va materiallarning narxi ekspertiza tomonidan ko'rib chiqilmagan.

6.7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 17-sentabrdagi 579-sonli qarori 1-ilova, III-bob, 29-bandiga asosan ekspert tashkilotiga taqdim etilgan shaharsozlik hujjatlarining sifati, dastlabki ma'lumotlarining haqqoniyligi va qabul qilingan loyiha yechimlariga buyurtmachi va loyiha tashkilotlari javobgardir.

7. Xulosalar.

7.1. Begobod MFY xududidagi TP-398/250 KVAni yukini yengillatish uchun qo'shimcha TP va 10 kVli xamda TP-398/250 KVA, TP-520/160 KVA 0,4 kVli xavo tarmogi qurish, loyiha-smeta hujjatlari ekspertiza tekshiruv natijalarini hisobga olgan holda ko'rib chiqib, tasdiqlashga tavsiya etiladi.

7.2. Vazirlar Mahkamasining 11.06.2003 yildagi 261-sonli qarori va SHNK 4.01.16-09 ga muvofiq, tanlov savdolarini o'tkazish uchun obyektning qiymati buyurtmachi tomonidan belgilanadi.

7.3. Ko'rsatilgan narxni tanlov savdolari uchun qabul qilish to'g'risida buyurtmachi qaror qabul qiladi.

7.2. ShNK 1.03.06-2013 42-bandiga asosan amal qilish muddati 2 yil.

Bosh ekspert: Askarova Malika Maxmudovna.

Ishtirokchi ekspertlar: Askarova Malika Maxmudovna, ДЖАЛИЛОВ МУРАДЖАН
МАХМУДЖАНОВИЧ